

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2022
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język hiszpański
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	6 maja 2022 r. – poziom podstawowy 11 maja 2022 r. – poziom rozszerzony
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2022 r.

Opracowanie

Anna Łochowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Krystyna Łapieńska-Rey (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa

tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04

e-mail: sekretariat@cke.gov.pl

www.cke.gov.pl

Język hiszpański

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2021/2022 egzamin maturalny z języka hiszpańskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz jedno zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		602
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	565
	z techników	37
	ze szkół na wsi	2
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	23
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	101
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	476
	ze szkół publicznych	510
	ze szkół niepublicznych	92
	kobiety	428
	mężczyźni	174
	bez dysleksji rozwojowej	537
	z dysleksją rozwojową	65

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	6
	słabowidzący	1
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	ogółem	7

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		6 maja 2022 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		309	
Liczba zespołów egzaminatorów*		10	
Liczba egzaminatorów*		80	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		1	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		11	

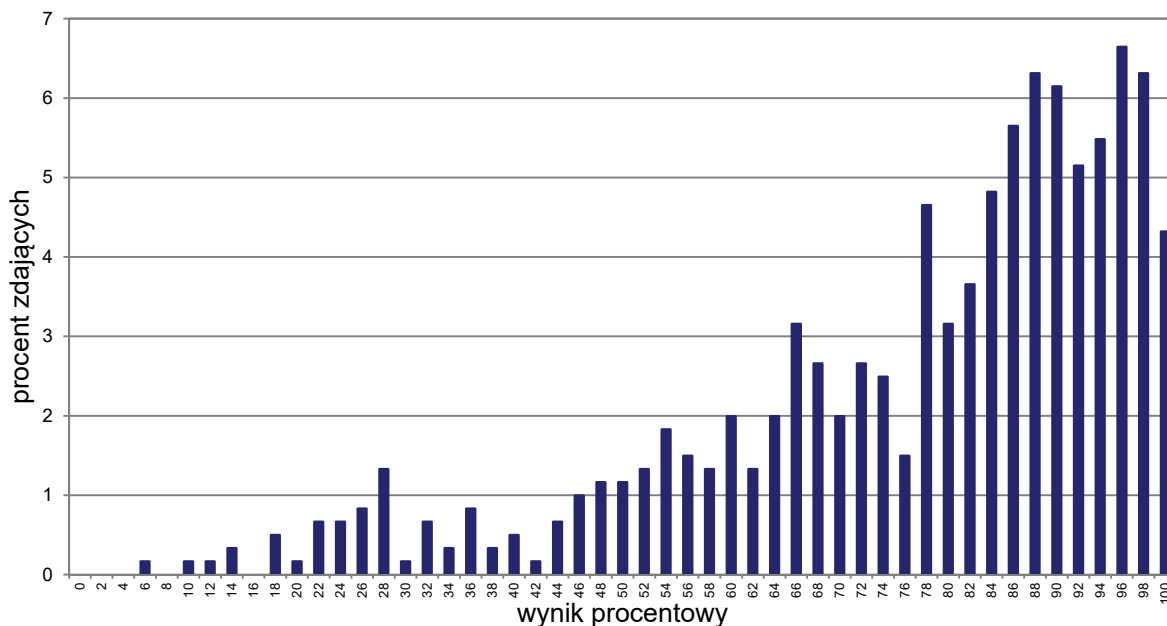
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2223, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r. poz. 1915, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów*
ogółem	602	6	100	84	96	77	20	95%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	565	10	100	84	96	78	19	96%
z techników	37	6	100	50	28	55	28	76%
bez dysleksji rozwojowej	537	6	100	84	96	78	20	96%
z dysleksją rozwojową	65	10	100	78	78a	69	24	86%

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

a. Istnieje wiele wartości modalnych. Podano wartość najmniejszą.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	70
1.2.			70
1.3.			84
1.4.			88
1.5.			50
2.1.		2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	78
2.2.		2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	80
2.3.		2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	84
2.4.			94
3.1.		2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	84
3.2.			67
3.3.		2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	47
3.4.			65
3.5.			66
3.6.		2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	65

Rozumienie tekstów pisanych

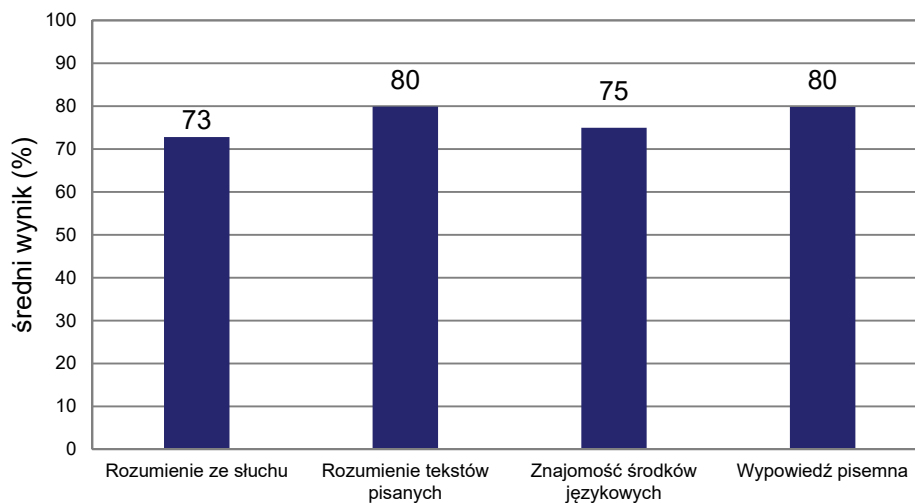
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	69
4.2.			79
4.3.			78
4.4.			88
5.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	88
5.2.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	80
5.3.		3.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	82
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	87
6.2.			76
6.3.			67
6.4.			65
6.5.			3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.
7.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	85
7.2.			88
7.3.			91

Znajomość środków językowych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	68
8.2.			68
8.3.			87
8.4.			75
8.5.			75
9.1.			80
9.2.			79
9.3.			76
9.4.			84
9.5.			56

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	I. Znajomość środków językowych	5.1) Zdający opisuje [...] przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.	treść	84
			III. Tworzenie wypowiedzi	7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
	IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	78
			poprawność środków językowych	69

WYKRES 2.

Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2021/2022 egzamin maturalny z języka hiszpańskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz dwa zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		1126
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	1031
	z techników	95
	ze szkół na wsi	6
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	77
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	267
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	776
	ze szkół publicznych	970
	ze szkół niepublicznych	156
	kobiety	868
	mężczyźni	258

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	8
	słabowidzący	2
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	1
	ogółem	11

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		11 maja 2022 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		530	
Liczba zespołów egzaminatorów*		10	
Liczba egzaminatorów*		80	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		2	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		16	

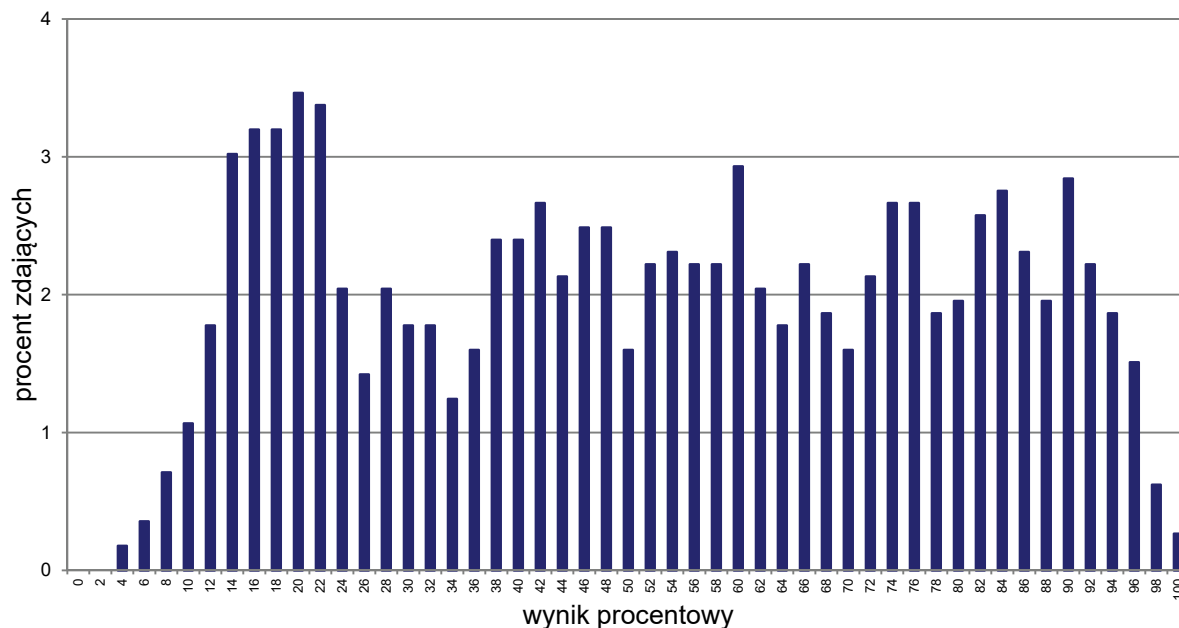
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 2223, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r. poz. 1915, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających

TABELA 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	1126	4	100	52	20	52	26
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	1031	4	100	54	20	53	26
z techników	95	6	98	32	14	41	29

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	55
1.2.		2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	60
1.3.		2.1) R Zdający oddziela fakty od opinii.	81
2.1.		2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	45
2.2.			46
2.3.			43
2.4.			42
3.1.			55
3.2.		2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	45
3.3.			78
3.4.			68
3.5.			2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.

Rozumienie tekstów pisanych

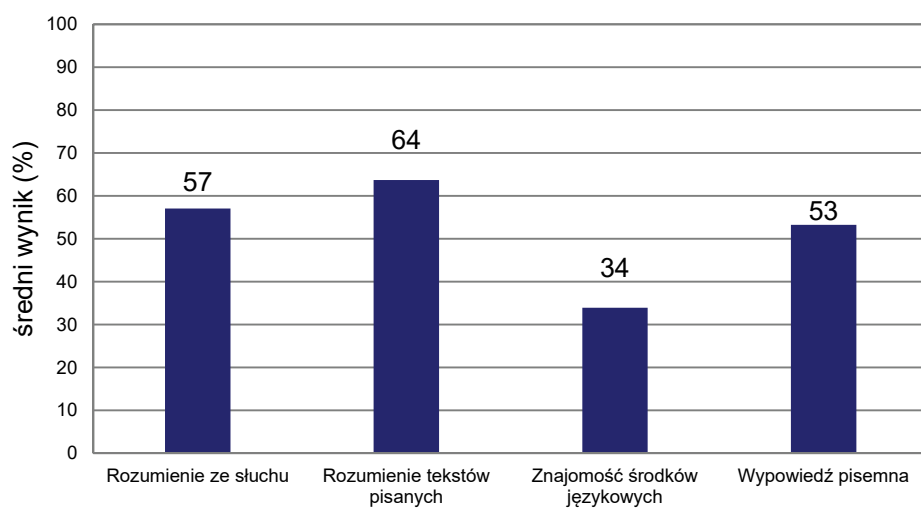
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	54
4.2.			79
4.3.			75
4.4.			72
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	65
5.2.			63
5.3.			57
5.4.			58
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	45
6.2.			51
6.3.			69
6.4.			71
6.5.			3.1) Zdający określa główną myśl tekstu. 69

Znajomość środków językowych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	34
7.2.			47
7.3.			60
7.4.			56
8.1.			46
8.2.			50
8.3.			17
8.4.			7
9.1.			26
9.2.			17
9.3.			15
9.4.			31

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	<p style="text-align: center;">I. Znajomość środków językowych</p> <p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna</p>	5.1) Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności. 5.1) R Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 5.2) R Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych. 5.11) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.	treść	62
			spójność	53
			zakres środków językowych	46
			poprawność środków językowych	47
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].		

WYKRES 4.

Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym wyniósł 77% punktów.

Zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami z obszaru rozumienia tekstów pisanych oraz z tworzeniem wypowiedzi pisemnej (średni wynik w obu obszarach – 80%). Nieco niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych oraz rozumienie ze słuchu (średni wynik – odpowiednio 75% i 73% punktów).

W obszarze rozumienia ze słuchu mniej problemów sprawiło zdającym rozwiązanie zadań wymagających globalnego rozumienia tekstu niż zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – odpowiednio 81% i 67%). Najłatwiejsze okazało się zadanie 2., oparte na czterech wypowiedziach dotyczących graffiti, w którym sprawdzane były dwie umiejętności: określanie głównej myśli tekstu oraz określanie intencji nadawcy/autora tekstu. Średni wynik 84% uzyskany za rozwiązanie tego zadania był jednym z najwyższych w arkuszu.

W dwóch zadaniach sprawdzana była umiejętność określania kontekstu wypowiedzi. Maturzyści lepiej poradzili sobie z zadaniem 3.1., w którym należało zdecydować, gdzie toczy się rozmowa, niż z zadaniem 3.6., w którym należało zidentyfikować odbiorcę wypowiedzi.

W zadaniu 3.1. prawidłową odpowiedź **A.** (*Estas personas están hablando*) en la calle. wybrało 84% zdających. Propozycja kobiety przesunięcia się na skraj chodnika, aby nie przeszkadzać innym przechodniom, a następnie przerwanie przez nią rozmowy na widok podjeżdżającego na przystanek autobusu jednoznacznie wskazywały, że miejscem dialogu jest ulica.

Większym wyzwaniem okazało się zadanie 3.6. Było ono oparte na krótkiej wypowiedzi mężczyzny, który instruował swoich potencjalnych słuchaczy, jakich zasad muszą przestrzegać na terenie obiektu sportowego, na którym się znajdują. Maturzyści mieli określić, do kogo skierowana jest wypowiedź.

3.6. El mensaje va dirigido a un grupo de

- A. ciclistas.
- B. patinadores.
- C. esquiadores.

Transkrypcja:

¡Escuchad, por favor! Como en todos los sitios donde se practican deportes, aquí también hay que seguir ciertas normas. Primero, todos **tenéis que ponerlos los cascos**. **Está prohibido correr a mucha velocidad, hacer saltos, piruetas y otras evoluciones peligrosas**. **En la pista de hielo os movéis en círculo**, todos en la misma dirección. Si tenéis que adelantar a otros, hacedlo con cuidado y sin empujar a nadie. ¿Está claro? Nos vemos dentro de una hora al lado del guardarropa.

Poprawną odpowiedź **B.** wskazało 65% zdających. Trudność w tym zadaniu polegała na tym, że niektóre wymienione w nagraniu czynności mogły charakteryzować więcej niż jedną dyscyplinę sportu, np. zakaz poruszania się z dużą prędkością, zakaz wykonywania niebezpiecznych ewolucji czy prośba o założenie kasków mogły dotyczyć zarówno łyżwiarzy, jak i rowerzystów czy narciarzy. O tym, że grupą osób, do której zwracał się mężczyzna, byli łyżwiarze rozstrzygały słowa *pista de hielo* i *piruetas*.

Wyniki uzyskane za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji były bardziej zróżnicowane. Łatwe dla zdających okazało się zadanie 1., oparte na fragmencie wywiadu z badaczką oceanów. Wysoki był zarówno poziom wykonania poszczególnych zadań (w czterech na pięć poprawne odpowiedzi wskazało od 70% do 88% zdających), jak też średni wynik uzyskany za całe zadanie 1. (72%). Więcej kłopotów przysporzyło natomiast zdającym rozwiązanie zadań 3.2.–3.5. opartych na krótkich dialogach i monologach. Przyjrzyjmy się zadaniu 3.3., które okazało się najtrudniejsze w części arkusza sprawdzającej rozumienie ze słuchu.

3.3. El tumbet es un plato

- A. habitual en casa de Rosa.
- B. de origen manchego.
- C. vegetariano.

Transkrypcja:

Chico: Rosa, ¿qué tal el concurso? ¿Qué plato elegiste finalmente?

Chica: Bueno, propuse un plato típico de la cocina mallorquina, el tumbet.

Chico: **¿Y cómo se hace?**

Chica: **Con verduras de temporada: berenjenas, patatas, pimientos, cebolla, tomates...**

Se parece bastante al pisto **manchego**. Se suele comer solo, **pero también puede acompañar el pescado o la carne.**

Chico: ¿Lo hiciste según una receta familiar?

Chica: No, me lo había enseñado mi vecino Jordi. En su casa el tumbet es un plato **habitual**, ya que su madre es de Mallorca.

Prawidłową odpowiedź **C.** wybrało 47% maturzystów. Kluczowy dla rozwiązania tego zadania był fragment zawierający informację o składnikach potrawy. Wymienione przez dziewczynę nazwy produktów – wyłącznie warzywnych – jednoznacznie wskazywały, że jest to potrawa wegetariańska. Mimo to ponad połowa zdających wybrała inne opcje odpowiedzi. Powodem mogło być niewłaściwe zrozumienie słów *también puede acompañar el pescado*

o *la carne*. Część maturzystów nie zwróciła prawdopodobnie uwagi na sens całej wypowiedzi, lecz zasugerowała się wyłącznie pojawiającymi się w niej rzeczownikami *carne* i *pescado* i rozumiała, że *tumbet* zawiera kawałki ryby lub mięsa, a więc nie jest potrawą wegetariańską. Inni zdający być może postawili znak równości między potrawą o nazwie *tumbet* a daniem mięsnym lub rybnym, do którego – zgodnie z informacją w przytoczonym zdaniu – *tumbet* jest podawany jako dodatek, i również odrzucili odpowiedź C. W tej sytuacji bardziej atrakcyjne wydały się zdającym opcje A. i B., które zawierały słowa pojawiające się w nagraniu (*habitual* i *manchego*). Obie odpowiedzi wykluczał jednak ostatni fragment nagrania, w którym dziewczyna wprost mówiła, że *tumbet* pochodzi z Majorki i że w jej rodzinnym domu nie ma tradycji przygotowywania tej potrawy.

Analiza wyników uzyskanych w obszarze rozumienia tekstów pisanych pokazuje, że tegorocznici abiturienti dobrze opanowali wszystkie umiejętności sprawdzane w tej części arkusza. Najwyższy średni wynik – 88% – uzyskali za zadanie 7. sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań wymagających globalnego rozumienia tekstu oraz zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji również były wysokie, i – w odróżnieniu od rozumienia ze słuchu – zbliżone (średni wynik – odpowiednio 79% i 77%).

Wśród zadań sprawdzających znajdowanie w tekście określonych informacji najłatwiejsze okazało się zadanie 5.1. oparte na krótkim tekście informacyjnym o wywodzącym się z Japonii teatryku obrazkowym *kamishibai*. Zadanie to poprawnie rozwiązało 88% zdających. Większym wyzwaniem okazały się zadania wymagające wyselekcjonowania informacji w dłuższym tekście literackim o cechach opowiadania detektywistycznego. Przyjrzyjmy się zadaniom 6.3. i 6.4., które okazały się najtrudniejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych.

Fragmety tekstu:

Acababa de terminar un artículo interesante y quería pedir otro vaso de horchata (...) cuando **vio entre la gente una figura conocida. Era Lola**. Pepe la observó. Estaba muy cambiada. Llevaba una camiseta negra y unos vaqueros que le daban un aire joven y un poco agresivo. Por eso no la había reconocido al principio. **Pasó delante de Pepe, sin verlo. Andaba rápido, mirando al suelo.**

De repente, **se paró ante un escaparate. Un joven se puso a su lado y le dio algo.**

(...)

—Oiga, ¿ha visto entrar aquí a una señorita rubia con una camiseta negra? —se dirigió Pepe, con una sonrisa amable, al dueño del bar.

—Yo qué sé. No trabajo aquí de portero —respondió este impaciente y con cara de pocos amigos. Era evidente que no iba a darle ninguna información.

6.3. En el momento en que Pepe vio a su exnovia en las Ramblas, Lola estaba

- A. buscando algo en el bolso.
- B. hablando con un joven.
- C. viendo un escaparate.
- D. caminando deprisa.

6.4. El dueño del bar

- A. se mostró irritado.
- B. era amigo de Pepe.
- C. le contestó sonriendo.
- D. estaba dispuesto a ayudar a Pepe.

W zadaniu 6.3. poprawną odpowiedź **D.** wybrało 67% maturzystów. Istotne dla rozwiązania tego zadania było dokładne zrozumienie jego trzonu. Zdający mieli stwierdzić, co robiła Lola w momencie, w którym Pepe ją dostrzegł. Z tekstu jasno wynikało, że zauważył ją w ulicznym tłumie, gdy zmierzała dokądś szybkim krokiem. (*Andaba rápido, mirando al suelo*). Najwięcej zdających, którzy stracili punkt w tym zadaniu, zaznaczyło opcje B. albo C. Niewykluczone, że niektóre osoby pomyliły znaczenie czasownika *ver* (widzieć, zobaczyć, dostrzegać) z czasownikiem *observar* (obserwować, patrzeć, przyglądać się) i skupiły swoją uwagę na fragmentach opisujących zachowanie dziewczyny po zatrzymaniu się przed witryną sklepową, a więc kilka chwil po tym, jak ujrzał ją Pepe z tarasu kawiarni.

Jeszcze trudniejsze okazało się zadanie 6.4., w którym poprawną odpowiedź **A.** wybrało 65% maturzystów. Relatywnie niski poziom rozwiązywalności tego zadania może dziwić, ponieważ zarówno słowa właściciela baru (*Yo qué sé. No trabajo aquí de portero.*), jak też opis jego zachowania (*respondió impaciente, con cara de pocos amigos*) i komentarz narratora (*Era evidente que no iba a darle ninguna información*) jednoznacznie świadczyły o tym, że mężczyzna był poirytowany i nie wykazywał chęci do współpracy. Tymczasem najczęściej wybieraną błędną odpowiedzią było zdanie D., informujące o dokładnie odwrotnej reakcji barmana. Być może o wyborze tej właśnie odpowiedzi zadecydowało opaczne zrozumienie wyrażen *yo qué sé* i *cara de pocos amigos*. Pierwsze z nich mogło zostać zinterpretowane w podanym kontekście jako forma usprawiedliwienia się barmana („nic mi o tym nie wiadomo, nie pracuję tu jako portier”). Drugie mogło być natomiast kojarzone z „przyjaznym wyrazem twarzy” (*amigo* = przyjaciel). W konsekwencji część zdających prawdopodobnie uznała, że barman nie odmówiłby chłopakowi pomocy, gdyby tylko posiadał jakieś informacje o poszukiwanej dziewczynie.

Znacznie mniej problemów sprawiły zdającym zadania 6.1. i 6.2., które dotyczyły okoliczności spotkania po latach Pepe i Loli oraz przechadzki chłopaka po głównej ulicy Barcelony. Poprawne odpowiedzi wskazało odpowiednio 87% i 76% abiturientów.

Rozwiązanie pozostałych zadań w tym obszarze wymagało zrozumienia ogólnego sensu czytanego tekstu. Wyniki pokazują, że zdający opanowali sprawdzane umiejętności w porównywalnym stopniu. Dobrze poradzili sobie z określaniem głównej myśli tekstu zarówno w zadaniu 5.2., opartym na krótkim tekście publicystycznym (80% poprawnych odpowiedzi), jak i w zadaniu 6.5., w którym należało wybrać tytuł najlepiej oddający treść opowiadania o Pepe i Loli (76% poprawnych odpowiedzi). Czterech na pięciu maturzystów prawidłowo określiło zawód bohatera literackiego w zadaniu 5.3. sprawdzającym umiejętność

określania kontekstu wypowiedzi. Wysoki średni wynik – 78% – abiturienti uzyskali też za zadanie 4., w którym należało wykazać się umiejętnością określania głównej myśli poszczególnych części tekstu.

Znajomość środków językowych sprawdzana była w zadaniach 8. i 9. Średnie wyniki za rozwiązanie tych zadań były identyczne: po 75%.

W zadaniu 8., opartym na krótkim tekście narracyjnym, największej trudności sprawiło tegorocznym maturzystom uzupełnienie luki 8.1. odpowiednim zaimkiem w funkcji dopełnienia bliższego (*lo*) oraz dobranie do luki 8.2. czasownika, pasującego zarówno do kontekstu, jak i do zastosowanej struktury gramatycznej (*hicieron de mí una hoja*). Poprawnych odpowiedzi w tych zadaniach udzieliło 68% abiturientów. Lepiej zdający poradzili sobie z zadaniami 8.4. i 8.5. Trzech na czterech zdających wiedziało, że zdanie (...) *nos llevaron _____ un lugar horroroso* poprawnie uzupełnia przyimek *a*, zaś zdanie (...) *me reciclaron, y _____ ser hoja* wymaga zastosowania konstrukcji peryfrastycznej *volver a*, oznaczającej ponowne wykonanie jakiejś czynności lub powtórny przebieg procesu. Warto podkreślić, że wybór tej właśnie konstrukcji wymagał zrozumienia nie tylko sensu wyrazów bezpośrednio przylegających do luki, ale też zdań poprzedzających i następujących po zdaniu z luką. Kontekst wskazywał, że bohaterka opowiadania – kartka z książki przygodowej – w wyniku procesu recyklingu ponownie stała się kartką (*volví a ser hoja*), tym razem w książce o tematyce miłosnej. Najłatwiejsze okazało się zadanie 8.3., w którym sprawdzana była znajomość zwrotu *ser parte de algo*. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 87% zdających.

Zadanie 9. polegało na wybraniu tej opcji odpowiedzi, która najlepiej oddawała sens wyróżnionego w zdaniu fragmentu. Ponad trzy czwarte maturzystów potrafiło wskazać związki frazeologiczne zastępujące takie wyrażenia jak *a los 40 años*, *debido a*, *andando* czy zdanie wyrażające propozycję *¿Por qué no vamos al cine?* Kłopot sprawiło tylko zadanie 9.5., w którym należało dobrać synonim do przymiotnika *acogedor*. Poprawną odpowiedź **C. agradable** wybrało 56% zdających.

Ostatnie zadanie w arkuszu polegało na stworzeniu własnej wypowiedzi pisemnej. Polecenie do tego zadania brzmiało następująco:

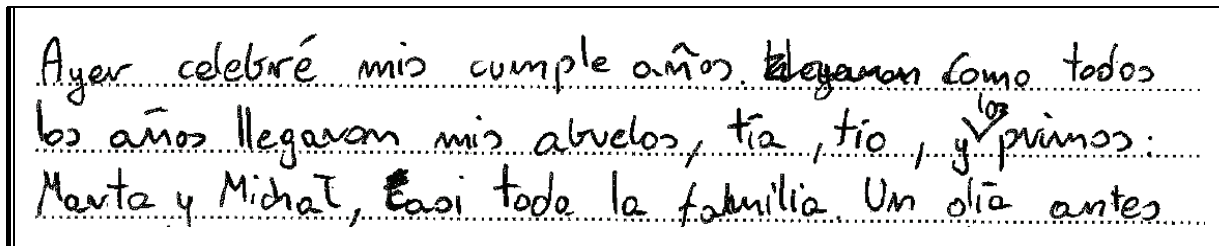
Uczestniczyłeś(-aś) w rodzinnej uroczystości. W e-mailu do koleżanki z Hiszpanii:

- **poinformuj, z jakiej okazji odbyła się ta uroczystość i kto w niej uczestniczył**
- **opisz miejsce, w którym została zorganizowana**
- **napisz, jaką niespodziankę przygotowano dla zaproszonych gości**
- **przedstaw swoją opinię na temat uroczystości rodzinnych.**

Tworząc wypowiedź pisemną, zdający powinni komunikatywnie przekazać wskazane w poleceniu informacje przy użyciu zróżnicowanych struktur leksykalno-gramatycznych, poprawnie stosować środki językowe oraz zaplanować swoją wypowiedź tak, aby była spójna i logiczna. Najwyższe średnie wyniki maturzyści uzyskali w trzech kryteriach: spójności i logiki (85%), treści (84%) oraz zakresu środków językowych (78%). Średni wynik w kryterium poprawności środków językowych był niższy i wyniósł 69%. Zdecydowana większość zdających potrafiła w komunikatywny sposób przekazać określone w poleceniu informacje i rozwinąć je. Nie oznacza to jednak, że wszystkie podpunkty polecenia okazały się dla zdających jednakowo łatwe do zrealizowania.

Najmniej problemów sprawiła zdającym realizacja pierwszego podpunktu polecenia, ale zarazem była najmniej oryginalna. Najczęściej wymienianą okazją do zorganizowania rodzinnej uroczystości były urodziny babci lub dziadka, jednego z rodziców, rodzeństwa lub samego piszącego, rzadziej ślub lub rocznica ślubu. Realizując drugi człon polecenia, większość zdających ograniczała się do wymienienia członków rodziny. Do nielicznych należały prace, w których pojawiały się dodatkowe informacje dotyczące na przykład strojów uczestników spotkania, ich cech charakteru lub okoliczności przybycia.

Oto przykład jednej z najbardziej typowych realizacji tego podpunktu polecenia:

Łatwe dla zdających okazało się też przedstawienie swojej opinii na temat uroczystości rodzinnych. W większości wypadków zdający wyrażali się pozytywnie o tego rodzaju spotkaniach. Nawet jeśli nie byli entuzjastami rodzinnych biesiad, to opisywaną uroczystość zaliczali do udanych. Najczęściej wymienianą zaletą była możliwość miłego spędzenia czasu i zacieśnienia więzów rodzinnych.

Bardziej zróżnicowane były opisy miejsca zorganizowania uroczystości. Najczęściej był to dom rodzinny, przydomowy ogród lub restauracja. I w tym wypadku większość maturzystów potrafiła rozwinąć swoje wypowiedzi. Informowano o usytuowaniu miejsca uroczystości, jego wystroju, oświetleniu, dominującej kolorystyce i panującej atmosferze. Niestety, zdarzały się wypowiedzi, w których zdający – być może przez nieuwagę – podawali wyłącznie nazwę miejsca zorganizowania uroczystości, bez jego charakterystyki. Takie realizacje tego podpunktu polecenia nie były akceptowane.

Najwięcej kreatywności wykazali maturzyści informując o przygotowanej dla gości niespodziance. Były to różnego rodzaju upominki (pamiątkowe zdjęcia, słodczyce z dedykacją, wydrukowane wierszyki okolicznościowe, kwiaty itp.), jak też konkursy tańca, quizy, zawody sportowe lub występy artystyczne. Egzaminatorzy na ogół nie mieli wątpliwości, że opisywana atrakcja była niespodzianką. Wskazywał na nią albo kontekst (np. opis reakcji gości), albo użyty w pracy rzeczownik *sorpresa*. Wiele wypowiedzi zaskakiwało swoją oryginalnością, jednak chęć relacjonowania niestandardowych sytuacji generowała też poważne błędy językowe. Przyjrzyjmy się jednej z takich realizacji.

~~pero~~ Miguel tenía el plan para
~~dar las fotos de los regalos a~~
todos quien estaba en la fiesta, pero
el cambio. Él prefiero hacer una
sorpresa, sus abuelo, quien estaba en
la fiesta tenía que apagar la luz en
cada casa. Todo fue sorprendido cuando
el una persona empezó a cantar
"Feliz cumpleaños". Era fui el abuelo quien
apagó la luz y después de la música
la fiesta estaba continuando.

Stosowanie bezokoliczników zamiast form osobowych czasownika, mylenie czasów gramatycznych i znaczeń wyrazów (np. *cada casa* zamiast *toda la casa*), nieumiejętne tworzenie zdań podrzędnie złożonych (głównie względnych) to tylko niektóre z poważnych błędów językowych w przytoczonej pracy. Wypowiedź, w zamyśle autora ciekawa i oryginalna, stała się chaotyczna, niespójna, a miejscami mało komunikatywna i realizacja czwartego podpunktu polecenia mogła być zakwalifikowana najwyżej jako „odniósł się”.

Zdarzało się też, że zdający zamiast pisać o niespodziance przygotowanej dla gości, pisali o niespodziance przygotowanej dla solenizanta lub jubilata albo relacjonowali przebieg przyjęcia bez zaznaczenia, który z punktów programu był przygotowany specjalnie z myślą o gościach. Takie realizacje tego podpunktu polecenia nie były akceptowane.

Poziom rozszerzony

Średni wynik uzyskany przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przystępujących do egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym wyniósł 52% punktów.

Zdający najlepiej poradzili sobie rozumieniem tekstów pisanych (średni wynik – 64%). Niższe wyniki uzyskali w obszarze rozumienia ze słuchu (średni wynik – 57%) oraz za tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 53%). Najwięcej problemów sprawiło im rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość środków językowych (średni wynik – 34%).

W obszarze rozumienia ze słuchu najłatwiejsze okazało się zadanie 1.3. sprawdzające umiejętność oddzielania faktów od opinii. Na podstawie wysłuchanego dialogu o freeganizmie zdający mieli zdecydować, które z zacytowanych w zadaniu zdań jest przedstawione w tekście jako fakt. 81% maturzystów nie miało wątpliwości, że jest to zdanie **A. Una persona tira al año casi 200 kilos de comida.**, poprzedzone w nagraniu wyrażeniem *Las estadísticas demuestran que*. Podstawą do odrzucenia pozostałych zdań były wyrażenia *se considera que* i *no creo que*, typowe dla zdań wyrażających opinię.

Znacznie większym wyzwaniem okazały się zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 53%). Największe trudności sprawiło zdającym wyselekcjonowanie szczegółowych informacji w zadaniu 2., opartym na czterech krótkich anegdotach historycznych (średni wynik – 44%). Przyjrzyjmy się temu zadaniu.

En esta anécdota se afirma que alguien

- A. cuestionó el resultado de un proyecto.
- B. se quedó sorprendido ante una práctica inusual.
- C. dejó de recurrir a los servicios de los intérpretes.
- D. se encontró con el rechazo de una iniciativa suya.
- E. contribuyó a mejorar la seguridad en las vías públicas.

2.1.	2.2.	2.3	2.4.
C	B	D	E

Transkrypcja:

Texto 1

Isabel la Católica en su infancia recibió una educación sencilla, basada en su condición de mujer. Pasado el tiempo, convertida en soberana de Castilla, se dio cuenta de su pobre formación, y lejos de lamentarse, recuperó sus estudios. Durante la guerra de Granada y aprovechando un invierno en el que el ejército estaba inactivo esperando la llegada de armamento del extranjero, la reina aprendió latín con el fin de entenderse con los diplomáticos extranjeros sin necesidad de emplear intermediarios. Y llegó a conocerlo tan bien que cuando oía misa, si algún sacerdote pronunciaba mal una palabra latina, tomaba nota de ello, corriéndole más tarde.

Texto 2

Durante el mandato de Napoleón Bonaparte, un día pintaron un banco que se encontraba en los jardines del Palacio de las Tullerías. Para evitar que su amada Josefina o alguna de sus damas de compañía pudiesen manchar sus vestidos al sentarse por un descuido, Napoleón ordenó colocar a un soldado de guardia con el propósito de avisar a quien quisiera sentarse de que la pintura todavía estaba fresca. Cuatro décadas después, en el Palacio de las Tullerías, se instaló Napoleón III. Eugenia, su mujer, paseando un día por sus jardines se fijó en que había un soldado de guardia frente a un banco. Tras observar durante varios días seguidos que delante de dicho asiento siempre había un soldado de la guardia del palacio, se interesó por el asunto y descubrió que nadie se había ocupado de anular aquella orden dada por Napoleón I cuarenta años atrás.

Texto 3

El rey de España, Carlos III, llamado también “el mejor alcalde de Madrid” emprendió numerosas obras en la capital de España para convertirla en una capital europeizada. Hizo construir hospitales públicos, servicios de alumbrado y ordenó la recogida de basura. Entre los múltiples proyectos estaba el de construir un sistema de conductos de canalización de las aguas, cuyo propósito era limpiar la ciudad de residuos. Dicha propuesta no les agradó a los madrileños, que se mostraban adversos a las novedades, y por eso el monarca exclamó: “Mis súbditos son como niños pequeños. Lloran cuando se los lava”.

Texto 4

Durante el reinado de Luis XV de Francia se puso de moda que las damas condujesen pequeñas carrozas por las calles más frecuentadas de París, y como carecían de experiencia, atropellaban a muchas personas. El rey, al enterarse de ello, se preocupó y mandó llamar al Teniente General de la Policía para que tomase las medidas necesarias para evitarlo. El Teniente le prometió encontrar una solución “satisfactoria”. Al día siguiente publicó un decreto que prohibía a las mujeres guiar caballos a no ser que su edad fuese superior a treinta años. El éxito fue milagroso, ninguna mujer quiso confesar que tenía más de treinta años y la moda desapareció.

Aby poprawnie rozwiązać zadanie 2.1. należało skojarzyć myśl wyrażoną w zdaniu C. z fragmentem mówiącym o osiągnięciu przez królową Izabelę Kastylijską takiej biegłości w posługiwaniu się łaciną, że mogła obywać się bez pomocy tłumaczy nawet podczas spotkań na szczelbu dyplomatycznym. Punkt w tym zadaniu zdobyło 45% zdających. Dla blisko 40% maturzystów bardziej atrakcyjne okazały się zdania B. albo D. Wielu z nich prawdopodobnie kierowało się wiedzą o realiach epoki, w której żyła królowa. Wybór opcji B., w której pojawiały się słowa *sorprendido* i *práctica inusual* mógł wynikać z przekonania zdających, że niezwykle – jak na owe czasy – umiejętności i wykształcenie hiszpańskiej władczyni budziły zdziwienie. Z kolei osoby, które wybrały zdanie D., być może założyły, że chęć zdobycia wiedzy i umiejętności zarezerwowanych w epoce, w której żyła Izabela, wyłącznie dla mężczyzn, mogło spotkać się z krytyką ze strony jej otoczenia (*el rechazo de*

una iniciativa suya). Należy podkreślić, że nagranie nie zawierało żadnych informacji dotyczących reakcji czy opinii kogokolwiek odnośnie kompetencji królowej.

Niewykluczone, że ten sam mechanizm zadziałał w zadaniu 2.4., które rozwiązało poprawnie 42% zdających. Było to najtrudniejsze zadanie w tej części arkusza. Zamiast prawidłowej odpowiedzi **E.**, która nawiązywała do sprytnego rozwiązania przez szefa policji problemu bezpieczeństwa na ulicach Paryża, wielu zdających wskazało odpowiedź B. Osoby te najprawdopodobniej wyszły z założenia, że powożenie końmi przez kobiety w epoce Ludwika XV musiało być czymś zaskakującym.

Odpowiedź E. wydała się natomiast atrakcyjna dla wielu maturzystów rozwiązujących zadanie 2.2. Można przypuszczać, że skojarzyli oni słowa *soldado de guardia* i *banco* (które zrozumieli najprawdopodobniej jako bank, a nie ławka) z użytymi w zadaniu wyrazami *mejorar la seguridad* i *público*, i uznali, że chodzi o działania mające na celu poprawienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych. Poprawną odpowiedź **B.** wskazało 46% zdających. Z tekstu wynikało, że widok trzymających dzień i noc wartę żołnierzy przy jednej z ławeczek w ogrodach Pałacu Tuileries wydał się dziwny spacerującej tam żonie Napoleona III.

Zadanie 2.3. jest z kolei przykładem na to, że niektórzy maturzyści mogli kierować się wyłącznie podobnie brzmiącymi słowami: *público* – *públicas* (zdanie E.), *proyectos* – *proyecto* (zdanie A.), *servicio* – *servicios* (zdanie C.). Błędne odpowiedzi A., C. lub E. wybrała blisko połowa zdających. Poprawną odpowiedź **D.** wskazało 43% maturzystów. Kluczem do rozwiązania tego zadania był fragment mówiący o niezadowoleniu mieszkańców stolicy Francji z powodu planowanej budowy kanalizacji w mieście.

Lepiej zdający poradzili sobie ze znajdowaniem w tekście określonych informacji w zadaniach 3.1.–3.4. opartych na dłuższym wywiadzie z badaczką zachowań szympanów. Poziom wykonania zadań był zróżnicowany (od 45% do 78% poprawnych odpowiedzi), a średni wynik wyniósł 62%.

Zadania 1.1., 1.2. i 3.5. wymagały globalnego zrozumienia tekstu (średni wynik – 60%). Najwięcej kłopotów sprawiło maturzystom zadanie 1.1. sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu. Zdający mieli zdecydować, czego dotyczy wysłuchana rozmowa. Niewiele ponad połowa zdających (55%) zrozumiała, że mężczyzna przedstawiał swej rozmówczyni zalety korzystania z usług profesjonalnej konsultantki zajmującej się organizacją ślubów i wesel i wskazała poprawną odpowiedź **C.** (*La conversación gira en torno al asesoramiento a la hora de planificar una boda*). Przyczyną niepowodzenia niektórych maturzystów była najprawdopodobniej nieznanomość słowa *asesoramiento*. Dla części zdających atrakcyjne okazały się dystraktory A. lub B., w których pojawiały się słowa *obstáculos* i *tendencias*, występujące również w nagraniu. Mężczyzna nie wspominał jednak ani o rodzajach trudności, z którymi muszą się zmierzyć osoby planujące uroczystości ślubne, ani o najnowszych trendach w stylizacji przyjęć weselnych.

Mniej problemów przysporzyły zdającym zadania 1.2. i 3.5. sprawdzające umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu (odpowiednio 60% i 66% poprawnych odpowiedzi).

W obszarze rozumienia tekstów pisanych sprawdzane były trzy umiejętności: znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 4.1.–4.4. oraz 6.1.–6.4.), określania intencji nadawcy/autora tekstu (zadanie 6.5.) oraz rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (zadania 5.1.–5.4.).

W tej części arkusza zdający lepiej poradzi sobie ze znajdowaniem określonych informacji w tekście niż w przypadku rozumienia ze słuchu, uzyskując średni wynik 65% punktów. Najmniej kłopotów sprawiło zadanie 4., które okazało się najłatwiejsze w całym arkuszu (średni wynik 70%). W tym roku było ono oparte na tekstach dotyczących dzieł malarskich trzech wielkich mistrzów: Leonarda da Vinci, Diego Velázquez i Vincenta van Gogha. Wskazanie poprawnych odpowiedzi wymagało zwrócenia uwagi na szczegóły związane z okolicznościami powstania obrazów oraz cechy charakterystyczne warsztatu pracy artystów.

Trudniejsze okazało się wyselekcjonowanie szczegółowych informacji w zadaniach 6.1.–6.3. opartych na tekście literackim (od 45% do 69% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się zadaniu 6.1., które okazało się najtrudniejsze w omawianym obszarze.

Fragment tekstu:

1. Las supersticiones no dejaban vivir a Cristina. Una mancha de tinta, la luna vista a través de dos vidrios, las primeras letras de su nombre y apellido grabadas por azar sobre el tronco de un árbol la enloquecían de temor. Cuando nos conocimos llevaba puesto un vestido verde, que siguió usando hasta que se rompió, pues me dijo que le traía suerte y que en cuanto se ponía otro, azul, que le sentaba mejor, no nos veíamos.
2. Traté de combatir estas manías absurdas, pero sus temores eran personales y no tenían nada que ver con las creencias populares. Por ejemplo, le hice notar que tenía un espejo roto en su cuarto, lo que podría traerle mala suerte, pero no se inmutó. A pesar de que fuera un anuncio seguro de muerte, jamás temió que la luz de la casa se apagara de repente. (...)

6.1. Según Cristina, ¿qué le traía mala suerte?

- A. Tener un espejo roto.
- B. Estar en casa a oscuras.
- C. Llevar una prenda de color verde.
- D. Ver sus iniciales talladas en un árbol.

Z tekstu jasno wynikało, że Cristina kojarzyła widok wrytych na drzewie swoich inicjałów z nieuchronnym pechem. Mimo to poprawną odpowiedź **D.** zaznaczyła mniej niż połowa maturzystów. Najczęściej wskazywaną błędną odpowiedzią było zdanie A. O jego wyborze mogło zadecydować powszechne przekonanie, że rozbite lustro wróży nieszczęście. Tymczasem w drugim akapicie mowa była wyłącznie o przesądach, w które Cristina – w odróżnieniu od większości ludzi – nie wierzyła. Pobieżna analiza tekstu oraz nieuważne przeczytanie trzonu zadania mogły stać się powodem wyboru błędnej odpowiedzi C. Niektórzy zdający nie zwrócili prawdopodobnie uwagi na różnicę w znaczeniu dwóch różnych zwrotów: *tener mala suerte* i *tener suerte*. W zadaniu należało wskazać sytuacje, które Cristina uważała za pechowe (*¿qué le traía mala suerte?*), zaś w tekście była mowa o zielonej sukience, która przynosiła Cristinie szczęście (*me dijo que le traía suerte*).

Dość dobrze maturzyści poradzi sobie z rozwiązaniem zadań opartych na tekście publicystycznym. Jego autor starał się wyjaśnić, co sprawia, że tak wielu ludzi wierzy w przesady. Zadanie 6.4. sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście poprawnie rozwiązało 71% zdających. Ponad dwie trzecie maturzystów potrafiło też określić intencję autora tekstu w zadaniu 6.5.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych tegoroczni maturzyści najniższy średni wynik – 61% – uzyskali za zadanie 5., w którym sprawdzana była umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Poszczególne luki poprawnie uzupełniło od 57% do 65% zdających. Zadanie oparte było na zabawnym opowiadaniu o przypadkowym spotkaniu mężczyzny (narratora) z małą zagadkową postacią, która wypadła komuś z książki. Przyjrzyjmy się wyborom absolwentów w zadaniach 5.3. i 5.4., które sprawiły najwięcej problemów.

UN PERSONAJE ENIGMÁTICO

(...)

Para mi sorpresa me confesó que pertenecía a un libro de gestión empresarial. “Y no quiero regresar de ningún modo a ese libro”, añadió. No se había caído, pues, sino que se había arrojado de cabeza huyendo de los números. **5.3. A** Dijo que ese género lo conocía suficientemente a través de la contabilidad.

Ese día, a la hora de comer, me acerqué a una librería y hojeé las novedades. Como se trataba de un personaje joven, me pareció que estaría bien abandonarlo dentro de una novela larga, con mucho argumento y un final feliz. Así lo hice, comprobando en sucesivas visitas que se había integrado en la historia perfectamente.

5.4. D Pero esta vez hice como que no los veía. Bastantes problemas de colocación tiene uno consigo mismo.

- A. Me pidió que lo abandonara dentro de una novela cualquiera con tal de que no fuera de terror.
- B. Durante una semana intenté coger el metro un poco antes o un poco después, sin ningún resultado. Finalmente, pregunté al personaje de qué clase de novela había salido.
- C. Aquella mañana, en el metro, halló un asiento libre en el que apenas se había acomodado para entregarse al sueño cuando entró corriendo en su cabeza un tipo imaginario que parecía huir de algo.
- D. Ayer volví a tropezar con la chica en el metro. Llevaba otro libro, también forrado, del que en un descuido se arrojaron al suelo cuatro personajes espantados.
- E. Al principio me pareció un señalador, pero al agacharme vi que se trataba de un personaje que guardé en el bolsillo. Entonces, me di cuenta de que los viajeros me miraban con gesto de censura, o con expresión de asco, como si hubiera cogido una cucaracha del suelo.

Otoczenie luki 5.3., a w szczególności wyrażenie *ese género*, sugerowało, że dobierany fragment musi zawierać nazwę gatunku literackiego. Nazwa *novela* pojawiała się w dwóch odpowiedziach: A. i B., ale tylko zdanie **A.** poprawnie uzupełniało lukę. Wybrało je 57% zdających. Niezwykła prośba miniaturowego „ludzika” o umieszczenie go w jakiegokolwiek powieści z wyjątkiem horroru była, z jednej strony, logiczną kontynuacją myśli rozwijanej w poprzednich zdaniach o jego nieprzyjemnych doświadczeniach „życiowych”, a z drugiej strony, miała swoje uzasadnienie w zdaniu występującym po luce. Osoby, które wybrały odpowiedź B., prawdopodobnie kierowały się zawartym w niej pytaniem o rodzaj powieści, z którego pochodziła maleńka postać. Maturzyści nie zauważyli, że zdanie po luce nie było odpowiedzią na to pytanie. Fragment B. wykluczało też zdanie *Durante una semana intenté coger el metro un poco antes o un poco después, sin ningún resultado.*, które w żaden sposób – ani logicznie, ani gramatycznie – nie łączyło się z fragmentem poprzedzającym lukę.

Prawie tak samo trudne okazało się dobranie odpowiedniego fragmentu do luki 5.4. Kontekst sugerował, że narrator powtórnie stał się świadkiem zdarzenia podobnego do tego, które opisał, z tą różnicą, że tym razem zauważył więcej niż jedną postać. Wskazywał na to zaimek *los* użyty w funkcji dopełnienia bliższego w zdaniu występującym po luce. Lukę poprawnie uzupełniał fragment **D.**, który wybrało 58% maturzystów. Dla wielu zdających atrakcyjny okazał się dystraktor C. Osoby te nie zwróciły uwagi, że w zdaniu występującym po luce narrator wypowiadał się w 1. osobie liczby pojedynczej, natomiast dobierany fragment zawierał wyłącznie czasowniki w 3. osobie liczby pojedynczej. Ponadto, nie pojawiał się w nim żaden rzeczownik w liczbie mnogiej, do którego mógłby odnosić się wspomniany zaimek *los*, a brak podmiotu wyrażonego rzeczownikiem sprawiał, że nie wiadomo było, kto jest wykonawcą czynności.

Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych, w szczególności zadania otwarte. Najniższy średni wynik – 22% – zdający uzyskali za zadanie 9., które polegało na przekształceniu zdania wyjściowego w taki sposób, aby zachować jego sens (tzw. „transformacje”). Zaledwie 15% abiturientów potrafiło bezbłędnie przekształcić pytanie *¿Puedes darme una hoja de papel?* na mowę zależną w zdaniu wyrażającym prośbę (*José me pidió que...*), jeden na sześciu zdających

zastosował poprawne wyrażenie wprowadzające zdanie warunkowe (*bajo la condición de que, con la condición de que, con tal de que* lub *a condición de que*), co czwarty maturzysta znał konstrukcję *al + bezokolicznik*, a jeden na trzech – peryfrazę *llevar años sin hacer algo*. Należy podkreślić, że wszystkie sprawdzane struktury to jedne z najczęściej stosowanych w języku hiszpańskim i często ćwiczone na lekcjach tego języka.

Wyższy średni wynik – 30% – abiturienti uzyskali za rozwiązanie zadania 8., w którym należało uzupełnić podany tekst brakującymi wyrazami (tzw. *open cloze*). Poziom rozwiązywalności poszczególnych jednostek był zróżnicowany: od 7% do 50%. Największym wyzwaniem okazało się uzupełnienie luki 8.4. brakującym przymiotnikiem w powszechnie znanym zwrocie *no tengo la menor idea*. Najłatwiejsze okazało się natomiast uzupełnienie luki 8.2. zaimkiem pytajnym *quién* lub, opcjonalnie, *cuál* w zdaniu *¿_____ de nosotros se aburre más, mi gato o yo?*

W tym obszarze najmniej kłopotów sprawiło zadanie 7., które polegało na uzupełnieniu luk w tekście wyrazami podanymi w opcjach odpowiedzi. Średni wynik za to zadanie wyniósł 49%. Najmniej problemów sprawiło dobranie właściwej formy czasownika w zadaniu 7.3. (60% poprawnych odpowiedzi), najwięcej – wybór rzeczownika oznaczającego stada owiec w zadaniu 7.1. Odpowiedź **B. rebaños** wybrał co trzeci zdający.

Analiza rozwiązań zadań w tym obszarze prowadzi do wniosku, że większość absolwentów nie opanowała w zadowalającym stopniu struktur leksykalno-gramatycznych, których znajomości należałoby oczekiwać od osób przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Słabe opanowanie umiejętności stosowania struktur leksykalno-gramatycznych i niezbyt szeroki zasób słownictwa, jakim dysponowała duża część maturzystów przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym, dały się zaobserwować również w przypadku wypowiedzi pisemnej. Zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki typu „za i przeciw” lub artykułu publicystycznego. W rozprawce należało przedstawić wady i zalety wykorzystywania prezentacji multimedialnych przygotowywanych przez uczniów w procesie przekazywania wiedzy na lekcjach z różnych przedmiotów. Napisanie artykułu wymagało opisanie przebiegu oraz przedstawienia skutków akcji mającej przybliżyć uczniom problem różnorodnych barier, na które napotykają osoby z niepełnosprawnościami.

Najniższe wyniki maturzyści uzyskali w kryterium zakresu środków językowych oraz w kryterium poprawności językowej (odpowiednio 46% i 47% punktów). Ograniczona znajomość leksyki i zaawansowanych struktur gramatycznych, nieznanostwo zwrotów idiomatycznych i wyrażen typowych dla języka hiszpańskiego sprawiły, że zdający mieli kłopoty z precyzyjnym wyrażeniem myśli, a ich wypowiedzi pozbawione były naturalności. Z kolei błędy językowe, wynikające niejednokrotnie z braku znajomości podstawowych zasad gramatycznych, rzutowały na spójność i logikę tekstu (średni wynik w tym kryterium to 53% punktów).

Najwyższy wynik zdający uzyskali w kryterium zgodności z poleceniem (62%), nie oznacza to jednak, że można go uznać za w pełni satysfakcjonujący. Wiele wypowiedzi cechowała powierzchowność, wynikająca zapewne z ograniczonego zasobu środków językowych, ale też z braku umiejętności doboru odpowiednich argumentów do wskazanych w poleceniu elementów tematu. Na niskich średnich wynikach w tym obszarze zaważył też fakt, że niektórzy zdający w ogóle nie podjęli próby napisania pracy na żaden z dwóch tematów.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka hiszpańskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność znajdowania określonych informacji w obszarze rozumienia ze słuchu na poziomie rozszerzonym było jednym z największych wyzwań dla tegorocznych maturzystów. Wydaje się, że może być to skutkiem braku osłuchania się z językiem oraz ograniczonej znajomości słownictwa. Dobrze jest zachęcać uczniów do słuchania różnych rodzajów tekstów (reportaży, wywiadów, piosenek, komunikatów, reklam itd.) lub oglądania filmów w wersji oryginalnej. Niekoniecznie długie, ale częste słuchanie sprawi, że uczniowie zaczną odróżniać i rozumieć poszczególne słowa, a z biegiem czasu, coraz dłuższe fragmenty tekstów.
- ❖ Analiza wyboru błędnych odpowiedzi w zadaniach zamkniętych prowadzi do wniosku, że wielu maturzystów kierowało się znaczeniem pojedynczych wyrazów lub podobnie brzmiącymi słowami lub odnosiło się do własnych przeświadczeń lub wiedzy, nie biorąc pod uwagę treści słuchanego lub czytanego tekstu. Bardzo ważne jest, aby przygotowując uczniów do egzaminu, zachęcać ich do bardziej wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Należy też uświadamiać uczniom potrzebę uważnego czytania poleceń i tekstów.
- ❖ Spore trudności sprawiły maturzystom zadania sprawdzające rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Należy przypominać uczniom, aby nie traktowali tekstu „wybiórczo”, skupiając się na przykład tylko na zdaniu przed lub tylko na zdaniu po luce. Tekst to zamknięta całość, jak obraz ułożony z puzzli, w którym każdy element układanki łączy się idealnie z pozostałymi kawałkami. Aby uczniowie rozwinęły swoją świadomość, czym jest tekst i co sprawia, że stanowi spójną całość, należy zwracać ich uwagę na różnorodne rodzaje związków w tekście, np. typowe wyrażenia, które wskazują na kontynuację myśli, wprowadzają przeciwny punkt widzenia lub zapowiadają ilustrację jakiegoś problemu przykładem. Warto przygotować ćwiczenia polegające na układaniu fragmentów tekstu we właściwej kolejności oraz łączeniu różnych części tekstu w logiczną całość, np. za pomocą spójników i leksykalnych wskaźników zespolenia.
- ❖ Najslabszym punktem zdających pozostaje ograniczony zakres środków leksykalnych. Powinno się więc pracować nad systematycznym wzbogacaniem słownictwa poprzez różnorodne ćwiczenia, np. tworzenie zbiorów synonimów i antonimów, tworzenie razem z uczniami definicji pojęć, „map pamięci”, wdrażanie na lekcjach techniki kategoryzacji polegającej na grupowaniu przez uczniów wielu różnych wyrazów według podanych kategorii.